

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

A Hajdúnánási Óvoda helyi óvodai nevelési programjának felülvizsgálatáról

A jelentés készítője: Göröghné Bocskai Éva

Szakterülete: óvodai nevelés

Szakértői igazolvány száma: 003394-02

2009. január 31.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	3.
2. HELYZETELEMZÉS	5.
2.1. AZ ÓVODA ADATAI	5.
2.2. ÓVODAI PROGRAM JELLEMZŐI	5.
3. AZ ÓVODAI HELYI NEVELÉSI PROGRAM	
FELÜLVIZSGÁLATÁNAK SZAKÉRTŐI ÉRTÉKELÉSE	9.
3.1. FORMAI ELLENŐRZÉS	9.
3.2. SZERKEZET, TARTALOM ELLENŐRZÉSE	10.
4. SZAKÉRTŐI JAVASLATOK	13.
5. ÖSSZEGZÉS	14.
6. ÉRTÉKELÉS	15.

1.Bevezetés

1.1. A szakértői jelentés tárgya:

Hajdúnánás Város Önkormányzata és a Commitment Pedagógiai Szolgáltató Intézet megállapodása alapján, az utóbbi megbízásából a **Hajdúnánási Óvoda helyi óvodai nevelési program felülvizsgálatának szakértői véleményezését készítettem el, fenntartói jóváhagyáshoz.**

1.2. A felhasznált dokumentumok, jogszabályok jegyzéke:

- Hajdúnánás Város Önkormányzatának közoktatási feladat-ellátási és fejlesztési terve 2004-2010.
- az intézmény hatályos alapító okirata;
- az intézmény nevelési programja;
- a közoktatásról szóló – többször – módosított **1993. évi LXXIV. törvény**;
- a nevelési – oktatási intézmények működéséről szóló – módosított **11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet**;
- a **137/1996. (VIII. 28.) Kormányrendelet** az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról;
- a **32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet** „A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei”-ről;
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve 2/2005 (III.1)

1.3.A kérdéskör értelmezése

Munkámat a közoktatási törvény (továbbiakban: Kt.) 44.§ (1) bekezdésében biztosított általános felhatalmazás alapján végeztem, mely értelmében **„A fenntartó a nevelési program és a pedagógiai program jóváhagyása előtt köteles – az Országos szakértői névjegyzékben szereplő – szakértő véleményét beszerezni.”**

A szakértői vélemény elkészítésénél vizsgáltam a törvényességi összefüggéseket a közoktatási törvény és az óvodai nevelés országos alapprogramjával összefüggésben, kiemelten a következő kérdésköröket:

- 1. A nevelési program megfelel-e, a város közoktatási feladat-ellátási, fejlesztési tervének?*
- 2. A nevelési program megfelel-e a törvényben előírt követelményeknek? /Kt. 103.§ (2) a), Kt. 44-51.§/*
- 3. A nevelési program tartalmaz-e olyan többletfeladatokat, amelyekhez a feltételeket a fenntartó által nem biztosítottak, és annak megteremtését nem vállalja, ill. nem tartalmazza azokat a feladatokat, amelyeket – a szükséges feltételek biztosítása mellett – meghatározott? /Kt. 103.§ (2) b), alapító okirat/*

2. Helyzetelemzés

2.1. Az óvoda adatai

Az óvoda neve, címe:

Hajdúnánási Óvoda

4080 Hajdúnánás Kasza u. 3.

Telephelyei:

1. sz. Óvoda

4080 Hajdúnánás, Iskola u. 10.

4080 Hajdúnánás, Marx K. u. 19-21.

2. sz. Óvoda

4080 Hajdúnánás, Perczel u. 12.

Napsugár Óvoda

4080 Hajdúnánás, Attila u. 26.

Fülemüle Óvoda

4080 Hajdúnánás, Hunyadi u. 107.

Hétszínvirág Óvoda

4085 Hajdúnánás-Tedej, Rózsa F.u.1.

7. sz. Óvoda

4080 Hajdúnánás, Dorogi u. 24.

OM azonosító : 030805

2008. augusztus 1.-től a Képviselő-testület 148/2007. (V. 30.) számú döntése alapján, Hajdúnánáson az óvodai egységek átszervezésére került sor.

A korábbi I. sz. és II. sz. Óvodai Egység összevonásából megalakult a **Hajdúnánási Óvoda**.

Az óvoda egy nevelési intézménnyé vált, amely 1 székhely óvodából és 6 telephelyből áll.

2.2. A Hajdúnánási óvodai nevelési program jellemzői.

2.2.1. A program helyzetelemzése

Az óvoda saját nevelési programot írt, melyben az Óvodai nevelés országos alapprogramjára építettek, de az eddigi gyakorlatot, a helyi sajátosságokat is szem előtt tartották. A program igyekszik megfelelni a társadalmi elvárásoknak és az óvodahasználóknak.

A programírók fontosnak tartják a szeretetteljes óvodai légkör megteremtését, kiemelik a gyermeki játék elsődlegességét, hangsúlyozzák a toleranciát, elengedhetetlennek tartják az óvónői modellt.

2.2.2 Erőforrások

Tárgyi erőforrás:

Az önkormányzat hét telephelyen biztosítja az óvodai ellátást, melyhez eltérő adottságú épületek tartoznak. Közös jellemzőjük, hogy az intézmény dolgozói törekednek az esztétikus külső és belső környezet megteremtésére. Az épületek állapota különböző, de a játszóudvarok színvonalasak, környezetbarát fajtékok dominálnak bennük. A csoportszobák barátságosak, gyermek közeli.

Humán erőforrás:

A Hajdúnánási óvodában 83 alkalmazott dolgozik, ebből óvodapedagógus 48 fő, fejlesztőpedagógus 2 fő, intézményvezető 1 fő, a technikai dolgozók száma: 32 fő. A szakember-ellátottság kimondottan jó, intenzíven részt vesznek különböző továbbképzéseken, szakképzéseken. Ezt mutatja, hogy az 51 fő pedagógusból 36-an szereztek szakirányú végzettséget, ill. szakképzést.

2.2.3. Nevelési célok, feladatok

Megfogalmazzák programjukban, hogy egészséges, sokoldalúan fejlett személyiségeket kívánnak nevelni az óvodában, mely segíti a sikeres iskolai beilleszkedést. Hangsúlyozzák a családokkal való kapcsolat fontosságát.

Az élménygazdag mindennapok megteremtésével segítik a mozgásfejlesztést, az érzelmi biztonságot, a kommunikációs készség fejlesztését, a komplex esztétikai élmények nyújtását. Alapvető feladatuk az egészséges életmódra nevelés megvalósítása, az érzelmi nevelés és szocializáció, valamint az értelmi fejlesztés megvalósítása a mindennapok során. Ehhez útmutatásul szolgál a program, hiszen meghatározzák benne a feladatokat, a fejlesztés tartalmát.

2.2.4. Gyermek- és óvodaképük

Olyan gyermekeket kívánnak nevelni, akik másokat elfogadnak, együttműködésre képesek, környezetükben jól tájékozódnak. A testi-lelki-értelmi fejlődés megalapozásánál fontosnak tartják a differenciált fejlődési ütem figyelembe vételét. Szeretnék elérni, hogy az idejövő

gyerekek szeressék környezetüket, a közös tevékenységeket, tudjanak felfedezni, beszélgetni, testileg, lelkileg megerősödve iskolába menni.

A fenti gyermekképhez egy olyan óvodát létesítenek, amely érzelmi biztonságot nyújt, otthonos, segíti az egyéni tapasztalatok megszerzését.

2.2.5. Az óvoda életének tevékenységformái

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának megfelelően a három jellemző tevékenységet mutatják be programjukban. Ez a játék, a munkajellegű tevékenységek és a tanulás. A programban ezt a részét valamennyi telephely külön-külön készítette el, bár a felfogásra alapvetően egységes gondolkodás jellemző. A játékról vallják, hogy spontán és szabadon választott tevékenység, megteremtik az ehhez szükséges feltételeket, tisztában vannak azzal, hogy a 3-6-7 éves korú gyermek elsődleges, legfontosabb tevékenysége.

A gyermeki munkának helye van az óvodai nevelésükben, hiszen ez örömforrás is egyben. Fejleszti a gyermekek együttműködő készségét, önállóságát, önfegyelmét, kialakítják a munkához való pozitív viszonyt.

A tanulási folyamatban térnek el az óvodák egymástól, de alapvető ellentétek itt sem jellemzőek. A műveltség tartalmak azonosak (külső világ tevékeny megismerése, rajzolás, mintázás, kézimunka, ének-zene, énekes játékok, mese, vers, mozgás).

2.2.6. Az óvodai élet szervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben. A napirend igazodik a különböző programokban megfogalmazott feladatokhoz. Figyelembe veszi a helyi szokásokat, igényeket.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését különböző, az óvodapedagógusok által készített - kötelező és nem kötelező - feljegyzések, dokumentumok szolgálják.

Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele, a családdal való együttműködés. Az együttműködés

formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde, nevelőotthon), az óvodai élet alatt (pedagógiai szakszolgálat intézményei, közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez.

Elengedhetetlen a különböző telephelyeken lévő óvodák közötti jól működő kapcsolat kialakítása. Pontosan meghatározzák a jó együttműködés jellemzőit, tartalmát, formáit. Megtalálható a helyi programban a különböző intézményekkel való kapcsolat milyensége, ill. a fenntartóval való kölcsönös információ alapuló együttműködés.

2.2.7. Gyermekvédelem

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztéséhez meghatározzák azokat a feladatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gyermekek az óvodában megfelelően fejlődjenek, alapvető szükségletük kielégüljön. Fontosnak tartják a mikrocsoportos és egyéni fejlesztéseket, a különböző programokat, a szakemberek segítségét, a szülőkkel való közös találkozásokat. Céljuk, a veszélyeztető és hátrányos helyzetet előidéző okok feltárása, óvodai és társadalmi összefogással történő segítése. Karitatív tevékenységek felvállalásával (ovituri, játékbörze, csereakció) segítik a nehéz körülmények között élőket.

Hatékony gyermekvédelmi munka csak akkor lehetséges, ha ez beépül a mindennapi nevelés folyamatába. A programban rögzítik, milyen módon tudják hatékonyá tenni a gyermekvédelmet.

3. Az óvodai helyi nevelési program felülvizsgálatának szakértői értékelése

3.1. FORMAI ELLENŐRZÉS

TÉMA SZÁM A	SZEMPONTOK	HOL TALÁLHATÓ?	ÉSZREVÉTELEK, JAVASLATOK
1.	CÍMLAP, ADATOK		
	<i>Intézmény neve:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>Tagintézmények neve:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>OM azonosítója:</i>	címlapon	Rendben
	<i>Székhelye:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>Tagintézmények címe:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>Az óvoda elérhetősége:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>Az intézményvezető neve:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>Az alapító okirat száma:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>Az intézmény fenntartója:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>Az intézmény felügyeleti szerve:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>Az óvoda alaptevékenysége:</i>	6. oldal	Rendben.
	<i>Az óvoda feladatai:</i>	14. oldal	Rendben
	<i>Az óvoda jogállása:</i>	6. oldal	Rendben
	<i>Az óvoda befogadó képessége: (maximális gyermeklétszám):</i>	6. oldal	Rendben
	<i>Az óvodai csoportok száma:</i>	10. oldal	Rendben
2.	FELÉPÍTÉS		
	<i>I. A Hajdúnánási Óvoda saját készítésű óvodai nevelési programja</i>	1-201. oldal	Rendben
	<i>II. Etnikai kisebbséghez tartozók óvodai nevelésének kiegészítő programja</i>	Nincs	Rendben
	<i>III. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének elvei az intézményben</i>	197. oldal	Rendben
	<i>IV. Kiegészítő integrációs program</i>	Nincs	Rendben

TÉMA SZÁMA	SZEMPONTOK	HOL TALÁLHATÓ?	ÉSZREVÉTELEK, JAVASLATOK
	<i>V. Gyermekvédelmi munka az óvodában</i>	195. oldal	Rendben
	<i>VI. Kapcsolataik</i>	189-193. oldal	Rendben
	<i>VII. Nevelőmunkát segítő eszközök jegyzéke</i>	3.sz. melléklet	Rendben
	<i>Tartalomjegyzék</i>	2-3. oldal	Rendben
3.	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK:		
	<i>Szülői szervezet</i>	202. oldal	Rendben.
	<i>Kisebbségi önkormányzat</i>	nincs	Rendben.
	<i>Nevelőtestület elfogadó nyilatkozata</i>	202. oldal	Rendben.
	<i>Érvényesség</i>	201. oldal	Rendben
	<i>A nevelési program nyilvánosságának rendje</i>		Pótolni szükséges

3.2. SZERKEZET, TARTALOM ELLENŐRZÉSE

TÉMA SZÁMA	AZ ELLENŐRZÉS SZEMPONTJAI	HOL TALÁLHATÓ?	ÉSZREVÉTELEK JAVASLATOK
1.	<i>Az óvoda bemutatása. Helyzetelemzés.</i>	7. oldal	Rendben.
	<i>Az óvoda gyermekképe</i>	11. oldal	Rendben.
	<i>Óvodakép</i>	12. oldal	Rendben.
	<i>Személyi feltételek</i>	9. oldal	Rendben
2.	<i>Alapelvek, koncepciók összhangja a gyermekképpel</i>	13. oldal	Rendben.
3.	<i>Az óvodai nevelés célja, feladatai:</i> – <i>Egészséges életmód kialakítása</i> – <i>Érzelmi nevelés és szocializáció</i> <i>Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása</i>	13-15. oldal 22-24.. oldal 45-48. oldal 62-66. oldal 79-83. oldal 103-107. oldal 135-137. oldal 160-165. oldal	Rendben
4.	<i>Az óvodai élet szervezése (keretei)</i>	14. oldal	Rendben.

TÉMA SZÁMA	AZ ELLENŐRZÉS SZEMPONTJAI	HOL TALÁLHATÓ?	ÉSZREVÉTELEK JAVASLATOK
9.	<i>A sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás (a fogalom Kt. 50. §-a szerinti értelmezése alapján)</i>	197. oldal	Rendben.
10.	<i>A nemzeti, etnikai kisebbség nevelésére vonatkozó feladatok</i>	nincs	Rendben.
11.	<i>A gyermekvédelem feladatai az óvodában</i>	194-196. oldal	Rendben.
12.	<i>Speciális szolgáltatások</i>	199. oldal	
13.	<i>Eszközjegyzék</i>	3.sz. melléklet	Rendben
14.	<i>Fogalmi koherencia (Közoktatási törvény, Az óvodai nevelés országos programja)</i>		Rendben

TÉMA SZÁMA	SZEMPONTOK	ÉSZREVÉTELEK	JAVASLATOK
4.	TOVÁBBI ELŐÍRÁSOK (nev. pr.)		
	<i>- az önkormányzati intézkedési tervvel való összhang /kt. 85.§ (4)/</i>	Összhangban van.	-
	<i>- a közoktatási törvénynek való megfelelés /kt. 103.§ (2) a,/</i>	Megfelel.	-
	<i>- többletfeladatokat tartalmaz-e a program /kt. 103§ (2) b,/</i>	Nem tartalmaz.	-
	<i>- az alapító okiratnak való megfelelés</i>	Megfelel.	-

4. Szakértői javaslatok

Az új szervezeti egységben működő óvoda programja kihangsúlyozza, hogy nyugodt, derűs, biztonságot nyújtó környezetben, tevékenység közben nyújtanak ismeretet a környező világról.

Minden gyermek számára harmonikus, sokoldalú az egyén sajátosságait figyelembe véve biztosítja a testi, értelmi, érzelmi szociális képességek alakítását.

Az óvoda nevelési programja megfogalmazza az általános értékrendeket, melyek az emberi jogok és a gyermeki szabadság biztosítására, a gyermekek tiszteletére, védelmére, az óvoda-család harmonikus kapcsolatára épülnek.

A szakmai követelményeknek magas szinten megfelelnek, a törvényi előírásoknak eleget tesznek. Nevelési programjuk útmutatásai szerint a nevelés céltudatos megtervezése során alakítják ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. Az időkereten belül igyekeznek a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenységére, a játékra fordítani. Figyelembe veszik a helyi szokásokat, igényeket, gazdagon kidolgozták a tevékenységrendszerüket.

Szakértői véleményem szerint a program áttekinthetőségét, kezelhetőségét át kell gondolni, hiszen a több mint 200 oldal nehezen kezelhető. Szakmai szempontból elengedhetetlen, hogy közösen határozzák meg az intézmény óvoda-és gyermekképét, célját, feladatait, az óvodai élet megszervezésének elveit, tevékenységformáit, az óvodapedagógusok feladatát. Ezek már nem jelenhetnek meg az egyes óvodáknál, csak a sajátosságokra kell fókuszálni, a különbségeket kell kiemelni, s a telephelyek valódi specialitását kell meghatározni. Javaslom ezeknek a változtatásoknak a beépítését a programba.

Úgy ítélem meg, hogy az óvodai nevelésről vallott felfogások közötti eltérések nem koncepcionálisak, ezért nagyon könnyen megvalósítható a szerkezeti átalakítás. Csak az átalakítás után válik valóban egy jogilag önálló intézmény helyi óvodai nevelési programjává.

5. Összegzés

A **Hajdúnánási Óvoda** nevelési programja tartalmazza:

- a) Az óvoda nevelés alapelveit, célkitűzéseit.
- b) Azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítségét.
- c) A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet.
- d) A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit.
- e) A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét.
- f) A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységeket.
- g) Az óvodai nevelés országos alapprogramjának irányelveiben meghatározottakat.

A program részletes, konkrét feladatot jelöl az óvodapedagógus és a gyermekek számára egyaránt. Életkor-specifikus, korszerű pedagógiai szellemiséget tükröz. A tanulási folyamat megvalósítása az intézmény adottságaira épül, és a gyermekek eltérő szükségleteinek kielégítését szolgálja.

Komoly felkészültséget, szakértelmet tükröz, meghatározza a fejlődés várható jellemzőit óvodáskor végére.

Az óvoda nevelési programja a legkorszerűbb óvodapedagógiára épül, tartalmilag jól kidolgozott, a javasolt változtatás után alkalmas arra, hogy az eltérő körülményekből adódó- hét telephelyen- a családokkal együttműködve biztosítsa a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni és közösségi vonásaik differenciált alakulását, az iskolai életmódra történő sikeres felkészítését.

Nem tartalmaz többletfeladatot a fenntartó számára, összhangban van a város közoktatási feladat-ellátási, fejlesztési tervével. A nevelési program megfelel a törvényben előírt követelményeknek.

6. Értékelés

1. A dokumentum tartalmi vonatkozásban

megfelel

a vonatkozó jogszabályoknak.

2. A dokumentum formai vonatkozásban

megfelel

a vonatkozó jogszabályoknak.

A dokumentum a szakértői javaslat beépítése után

megfelel

a vonatkozó jogszabályoknak, ezért a fenntartónak az intézmény nevelési programjának jóváhagyását

javasolom.

Debrecen, 2009. január 31.

Göröghné Bocskai Éva
szakértő

